

Απόστολος Πιερρής

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ

Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον του Θαύματος της Αποκάλυψης στην Ιστορία

Το Απόλυτο από-καλύπτεται στον χώρο και τον χρόνο. Ο χώρος και ο χρόνος αποτελούν τις δομές στις οποίες φαίνεται το Είναι, στις οποίες ενεργεί ο Θεός. Γι αυτό η Φύση είναι «Κόσμος», γιατί συνιστά την φανέρωση του Απόλυτου.

Ο χώρος χρειάζεται για να φανεί η ενότητα στην πολλαπλότητα και διαφορετικότητα, για να επι-δειχθεί η αρμονία μεταξύ των μερών ενός όλου, η αναλογία στα μέλη του οργανικού όντος. Τον χώρο λοιπόν δημιουργεί το ον για να προβληθεί ως κάλλος.

Ο χρόνος εξ άλλου απαιτείται για να «ωριμάσει» η ανάπτυξη του όντος ως «φυομένου», για να γίνει το ον αυτό που «ήταν να είναι» (το Αριστοτελικό «τί ην είναι»), για να επιτευχθεί η τελειότητα της ουσίας του, για να αποτελέσει η ύπαρξη την πραγμάτωση της ιδέας της. Στον χρόνο «χτίζουμε» το σπίτι μας, το σώμα μας, το πνεύμα μας. Αλλά

σημασία έχει ο σκοπός, το «τέλος», όχι τα μέσα, η διαδικασία. Ο χρόνος υπάρχει για να μπορούμε να επιτύχουμε την τελειότητα, όχι για να μας εμποδίζει στην φυσική τάση μας προς αυτήν.

Ο χώρος και ο χρόνος από πεδία φανέρωσης του Είναι, εκπίπτουν σε κλωβούς δουλείας του ανθρώπου. Αυτό συνιστά την Πτώση.

Η ελεύθερη ενέργεια του Απόλυτου, η οποία δημιουργεί τον χώρο και τον χρόνο για να συντελεσθεί, εγκλωβίζεται στις δομές που χρειάζονται στην δράση της, και αυτή η δουλεία αποτελεί τον Σταυρό του Υιού του Ανθρώπου. Το μέσο κυριαρχεί στον σκοπό, το εργαλείο στο «τέλος». Η φροντίδα για την Αιωνιότητα της τελειότητας γίνεται μέριμνα του Χρόνου μεγιστοποιημένη από την αναγκαία τριβή για την επιβίωση και αντικατάσταση σε πολλαπλασιασμό των χρησίμων τέτοιο και τόσο που καταντά συσσώρευση αχρήστων. Η ασχολία στον Χρόνο υψούται στο κύριο, και η σχολή της Αιωνιότητας ταπεινούνται στην χρήσιμη ανακούφιση για μεγαλύτερη μέριμνα του χρόνου. Ο Σταυρός βαρβαίνει και η ψυχή στριμώχνεται. Ο άνθρωπος δουλεύει στον Άρχοντα του Κόσμου τούτου, στον Διόνυσο – Άδη, στον Χρόνο – Θάνατο, στον Σκολιό του Λαβυρίνθου, στον Πονηρό που τρέπει το Φαίνεσθαι του Είναι στο Φαίνεσθαι του μη-Είναι, στον Διαβολέα της γύμνωσης κατά την Απο-κάλυψη.

Και ο άνθρωπος ποθεί την λύτρωση από το σκότος. Και με τρεις διαδοχικές κοσμοϊστορικές Επαναστάσεις βρίσκει την οδό της σωτηρίας του.

Πρώτα καταφεύγει στην αγκαλιά της Μάνας, στον κοσμικό Μυχό, στο ακλόνητο τεράστιο πυκνό σκοτάδι της γης, στον μητρικό Κόλπο όπου βυσσοδομούνται τα Μυστήρια της γέννησης, της ζωής και του θανάτου, στην Περίοδο σαν το Σωτήριο από τον Χρόνο στον χρόνο, στο Σύμβολο σαν λυτρωτικό βάθος των πραγμάτων. **Η Επανάσταση της Γεω-εργίας.**

Μετά προσφεύγει στον Κύριο των Δυνάμεων, στον κραταιό Ισχυρό, στον Δυνάστη των Ουρανών, στον Δεσπότη των Όλων, στον σταθεροποιητή των συστημάτων δια του κράτους και της βίας, στον πολλαπλασιαστή της

ανθρώπινης ενέργειας δια της ασφαλούς συνέργειας σε ευρέα κοινωνικά ολοκληρώματα. Η Επανάσταση της Αυτο-κρατορίας.

Και τρίτον και τελειωτικό και τελεσφόρο, ο άνθρωπος προσφεύγει στον Ανθό του «Κόσμου», στην άνοιξη της Ύπαρξης, στην οργώσα ακμή του όντος, στην απαστράπτουσα «ώρα» της νεότητας, στην ακατάβλητη ρώμη της τελειότητας, στην ακαταμάχητη ερωτική πνοή της ομορφιάς, στον μέγα Άνακτα του Κάλλους, στο Φως του Κόσμου.

Η Επανάσταση του Ανθους.

Ο Ανθός είναι το Σωτήριο της ύπαρξης. Ο άνθρωπος λυτρώθηκε από τον Σταυρό του Χρόνου. Εισήλθε στο φως της αιωνιότητας, στο κάλλος του όντος. «Η ομορφιά σώζει τον Κόσμο». Το κάλλος αποτελεί το φως του κόσμου. Το κάλλος είναι η προνομιούχος κατάσταση της ύπαρξης όπου απο-καλύπτεται το Απόλυτο, όπου φανερώνεται το Είναι, όπου ενεργεί ο Θεός.

Η Απο-κάλυψη της Αλήθειας του Κάλλους έγινε στην Πελοπόννησο, ειδικά στην Σπάρτη, με την Κάθοδο των Δωριέων.

Το Κουρητικό βίωμα των αδέσποτων ορεσίβιων νεαρωδών ορδών του Βοίου, του γιγαντιαίου ορεινού συμπλέγματος που σχηματίζει το τόξο από την νότια Πίνδο μέχρι τον Παρνασσό και την Οίτη, βρέθηκε στην άριστη των χωρών, την Πελοπόννησο (*"nobilissima terrarum"*), και υπό το άριστο και κράτιστο των ορέων, τον Ταΰγετο, γνώρισε τον εαυτό του, ανεγνώρισε τον θεό του, και διαμόρφωσε το Θαύμα της ιστορίας, τον (κλασσικό) Ελληνισμό.

Ο χρόνος ακυρώθηκε μέσα στον χρόνο. Η ασχολία περί τον χρόνο παραμέρισε για την σχολή της αιωνιότητας, η μέριμνα του χρόνου αντικαταστάθηκε από την φροντίδα για την τελειότητα, ο σταυρός του χρόνου και το μαρτύριο της ύπαρξης αποφορτώθηκε ενώπιον της εορτής του κάλλους και της μακαριότητας της αριστείας, η αγωνία του θανάτου εξοβελίστηκε από την χαρά της ζωής, και ο φόβος του σκότους διασκορπίστηκε από την λάμψη του ανέσπερου φωτός.

Βρέθηκε η «λεπτή αταρπός» μέσα στην «νηλεή ανάγκη». Άνοιξε η διάσταση της αιωνιότητας μέσα στον λαβύρινθο του χρόνου. Συνελήφθη η αιωνιότητα ως τελειότητα κάλλους του όντος και όχι πλέον σαν «άπειρη» διάρκεια στον χρόνο. **Στήθηκε ο Άξονας της Μορφής πάνω στον Μυχό της Χθονιότητας, υπεράνω του δαίμονος του Ενιαιτού και επέκεινα του Υψηλού Τόπου της Κυριότητας.**

Τρία καρφιά προσηλώνουν τον άνθρωπο στον σταυρό του Χρόνου, και έτσι, αν μείνουν αυτά καθ' εαυτά τα πρωτεύοντα, στον Θάνατο.

Η ανάγκη για την συνέχιση του είδους. Η ανάγκη για την επιβίωση. Και η ανάγκη για εξουσία, στην ουσία η ανάγκη για ζωτικό χώρο ασφάλειας.

Η γενετήσια έλξη. Η απόκτηση «αγαθών». Και η άνοδος στην κλίμακα επιβολής.

Η ομιλία της γέννησης. Τα πλούτη. Η επικράτηση ευρέος ζωτικού χώρου..

«Η επιθυμία της σαρκός και η επιθυμία των οφθαλμών και η αλαζονεία του βίου»

Η οικο-γένεια. Η οικο-νομία. Και η ηγεμονία.

Και οι τρεις αυτοί πυλώνες της μέριμνας του χρόνου εκπορεύονται από τις δύο πρώτες Αρχές της Γονιμότητας και της Κυριότητας. Και κατ' αυτό είναι αναγκαία παρακολουθήματα της έγχρονης και μεμερισμένης ύπαρξης. Αλλά η **αφιέρωση** της ψυχής του ανθρώπου σε αυτά είναι δεσμός άλυτος της απωλείας, γιατί τότε τα έργα της ανάγκης ανάγονται σε λατρευτικά σύμβολα.

Ο Ελληνισμός, το Δωρικό πνεύμα και αρχετυπικά η Σπάρτη, ήλεγξε την κατάχρηση των τριών αναγκαίων συνιστωσών του βίου, περιορίζοντας δραστικά το πεδίο και το βάθος εφαρμογής των. Και αυτό όχι με κανονιστικές υποχρεώσεις και δια-ταγές, αλλά δημιουργώντας την ροπή για υπέρτερα αγαθά, δια της επικέντρωσης στον σκοπό του «τέλους», της τελειότητας ως ουσίας της αιωνιότητας.

Αλλά στην Δωρική ουσία του Ελληνισμού, στο Σπαρτιατικό αρχέτυπο της απόλυτης Ιδέας, εμφιλοχωρεί ο αντίθετος «κίνδυνος». Η απαξίωση του Χρόνου μπορεί να οδηγήσει, και στις καθαρές περιπτώσεις τείνει να οδηγήσει, **σε τέτοια επιβολή τηςσχόλης** (ως εορτής αιωνιότητας με επίδειξη τελειότητας, - κλασσικό παράδειγμα οι Σπαρτιατικές Γυμνοπαιδιές) **επί της ασχολίας** (ως μέριμνας χρόνου για συνέχιση, επιβίωση και κυριαρχία βίου, ως πολυπράγμονος προσ-πάθειας για οικογένεια, εργασία και πλούτο, και πλεονεκτική θέση), **που να εκμηδενίζει την «λογική» του χρόνου, την εδραζόμενη στους δύο στύλους της Περιοδικότητας και της Κυριότητας.**

[Η «μαγεία» του κάλλους να απορροφά όλη την ενέργεια του ανθρώπου. Ο χάλκινος ναός του Απόλλωνος στους Δελφούς, καμωμένος από τα χέρια του Ηφαίστου και της Αθηνάς: Πίνδαρος, *Παιάν* VIII, 63-86; Πausanίας, X, 5, 9-13; Φιλόστρατος, *Τα ες τον Τυανέα Απολλώνιον*, 6, 11, 347. – Εικονογραφική απεικόνιση με την εκστατική αφιέρωση των Θρακών στον Ορφέα που παίζει λύρα και τραγουδάει σε έκσταση ο ίδιος, Ζωγράφος του Ορφέα, Abb. 554, Pfuhl – Schefold. (Διπλή επιγραφή «καλός» πάνω από τον Ορφέα). Cf. Fig. 189 Boardman (*Athenian Red Figure Vases, The Classical Period*), πάλι ο Ορφέας μεταξύ Θρακών από τον Ζωγράφο της Νεάπολης].

Ο Απόλλων «αναγνωρίζει» τους εκφραστές των δύο άλλων θεμελιωδών οντολογικών και υπαρξιακών διαστάσεων του Κόσμου «πριν» από αυτόν. Την δαιμονική υπόσταση της Μέλαινας Δήμητρας στην Φιγάλεια, και τον Δία της Κυριότητας. 1/ Δελφικοί Χρησμοί No. 493 Parke – Wormell, το πρώτο μισό του 5^{ου} π.Χ. αιώνα, για την Μέλαινα Δήμητρα. 2/ No. 447 P.-W., για τον Δία της Ολυμπίας, πιθανώς σε απάντηση αιτήματος των Ηλείων είτε όταν μετά τους Μηδικούς Πολέμους επέβαλλαν την απόλυτη

κυριαρχία τους στην Πισάτιδα και Τριφυλία περί το τέλος της τρίτης δεκαετίας του 5^{ου} αι. π.Χ., είτε κατά τον πόλεμο των Λακεδαιμονίων εναντίον τους, 401-399 π.Χ. – Η αναφορά του Πυθικού χρησμού στον Ηρακλή ίσως υποδηλώνει προγενέστερη επίσης αφορμή εφαρμογής του Πυθόχρηστου αινίγματος, τους καιρούς των διεκδικήσεων των Πισατών για την διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων, τον 7^ο αι. π.Χ.

Ο ίδιος ο Απόλλων εμφανίστηκε αρχικά ως Δωρικός φαλλικός θεός (Αγνιεύς), οδηγός ηγέτης αρχηγός Κύριος (με δόρυ, τόξο και περικεφαλαία στις Αμύκλες), και από αυτές τις φανερώσεις των αρχών της Δυναμερής Γονιμότητας και της Ισχύουσας Βίας, μετέβη στο Κουρητικό ιδεώδες, το Ίνδαλμα του Κάλλους, όπου στην μορφολογική τελειότητα θεμελιώνονται οι σημαίνουσες λειτουργικές αποτελεσματικότητες, του χορευτή, του αθλητή, του πολεμιστή.

Από δε το άλλο μέρος η δαιμονική Μεγάλη θεά των μυστηρίων εξαπολλωνίσθηκε στην Ολυμπία Δήμητρα, ο δε Κεραύνιος Ζευσ συμπεριέλαβε στον εαυτό του το αγλαίσμα του άνθους του κάλλους.

Σχετικά με την μεταμόρφωση του Δία, για τον Δία-Απόλλωνα του Ugento, δείτε τη μελέτη μου *«Οι Θυρεατικοί Στέφανοι και ο Απόλλων-Ζευσ του Ugento. Μορφολογία και 3 Συμβολισμός»*, στη Σειρά «Ο Χαρακτήρας της Δωρικής Ταυτότητας του Ελληνισμού», XVI, στον Ιστότοπο του Ινστιτούτου, Τμήμα Research Projects, κατηγορία «Δωρικές Μελέτες». Επίσης, εκεί στην ίδια κατηγορία, συμβουλευθείτε την μελέτη μου, ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΥΦΟΣ ΑΡΧΑΙΚΗΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ IV *Εξαπολλωνισμός του Δία: Η Υπέρτατη Δύναμη του Κάλλους (Ο Απολλώνιος Ζεύς του Μονάχου)*].

Η μεγάλη επανάσταση του Ελληνισμού έδωσε την τελειωτική μορφή στο άνυσμα της ιστορίας. Το «τέλος» της ιστορίας επετεύχθη. Ο

άνθρωπος τελειώθηκε. Έκτοτε επιχειρούνται προσεγγιστικά μοντέλα εκείνου του αρχετύπου, που να διατηρούν τον άνθρωπο στον χρόνο, που να συγκρατούν στην ύπαρξη την Ιστορία, ενώ του επιτρέπουν το μέγιστο της «αυτοπραγμάτωσής» του, το βέλτιστο της ολοκλήρωσής του. Καθόλου εύκολο πράγμα.

[Για την θεωρία της ιστορίας με βάση τον Ελληνισμό κατά την ιστορικοφιλοσοφική μου προσέγγιση και ανάλυση, δείτε στον ιστότοπο του Ινστιτούτου τις μελέτες στο τμήμα Research Projects, κατηγορίες 1/ “Hellenism and History”, 2/ “Χώρος και Ιστορία: Χωρολογικά Αίτια του Ιστορικού Γίνεσθαι”, 3/ “Geopolitics and the Vector of History: Unipolar Systems and World Hegemony”. – Δείτε επίσης το βιβλίο μου «Χώρος και Ιστορία»].

Έμενε όμως και κάτι μέγιστο υπό αίρεση. Οι συνθήκες σωτηρίας της ανθρώπινης ατέλειας. Και ο Ελληνισμός εργάστηκε στην πρόνοια για αυτό. Στήθηκε ο δεύτερος άξονας της τελεσιουργού Επανάστασης.

[Δείτε τις μελέτες μου στον ιστότοπο του ινστιτούτου, τμήμα Research Projects, κατηγορίες “Logos in Ancient Greek Philosophy and Christianity” και “Byzantine Inquiries”].

Ο τρίτος πυλώνας του Ελληνισμού στον χρόνο είναι η Δημοτική Παράδοση.

Η ταυτότητα του Ελληνισμού και η διαχρονία του στους τρεις πυλώνες είναι το μέγα και θεμελιώδες ζήτημα για μας.

Αλλά ο Νεοελληνισμός (η πολιτισμική και διαρθρωτική υπόσταση του Νεοελληνικού κράτους) είναι ένα μόρφωμα που εμποδίζει το «Γνώθι σαυτόν».

Η προβληματική που υποδηλώνεται στον τίτλο και την ανάπτυξη του παραπάνω κειμένου είναι καθοριστικής σημασίας για τον ησυχασμό της ψυχής μέσα στην ταραχή της ανθρώπινης ύπαρξης στον χρόνο. Και η προβληματική παρακολουθείται σε **δυο διαστάσεις του πεδίου. Το πρόβλημά μας του Ελληνισμού στον χρόνο. Και το πρόβλημα του κόσμου στην ιστορία.**

Τί μας περιμένει;

[Δείτε επίσης την πρόσφατο μελέτη μου «**Αναστάσιμοι Στοχασμοί**» που κυκλοφόρησα ανήμερα το Πάσχα. Ευρίσκεται στον ιστότοπο του Ινστιτούτου, τμήμα Research Projects, κατηγορία «Logos in Ancient Greek Philosophy and Christianity».]

17 Μαΐου 2019